

شورای عالی بیمه با توجه به قانون تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی مصوب ششم شهریور 1380 مجلس شورای اسلامی و در اجرای بند 5 ماده 17 قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری ضوابط تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده 1. در این آیین نامه واژه ها یا عبارتهای زیر به جای توضیح مربوط به کار می رود:

الف - مؤسسه بیمه : مؤسسه بیمه ای که به موجب قانون تاسیس مؤسسات بیمه غیردولتی مصوب ششم شهریور 1380 مجلس شورای اسلامی و براساس قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و مقررات این آیین نامه به صورت غیر دولتی ایجاد و به عملیات بیمه گری مبادرت می نماید. مؤسسه بیمه غیر دولتی در این آیین نامه مؤسسه بیمه نامیده می شود.

ب - شخص حقیقی داخلی : شخص حقیقی تبعه جمهوری اسلامی ایران

پ - شخص حقوقی داخلی: شخص حقوقی که دارای تابعیت ایرانی بوده و براساس قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران در مراجع ذیصلاح به ثبت رسیده باشد.

ت - موافقت اصولی : موافقت با درخواست تاسیس مؤسسه بیمه که پس از اخذ مصوبه مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران به منظور تشکیل پرونده ثبتی و پذیره نویسی سهام صادر می شود.

ث - پروانه تاسیس : موافقت با ثبت مؤسسه بیمه در مرجع ثبت شرکتها که بیمه مرکزی ایران پس از تایید طرح اساسنامه و انتخاب اولین مدیران و بازررس یا بازرسان در مجمع عمومی مؤسس و در صورت احراز شرایط لازم براساس موافقت اصولی صادر می کند.

ج - پروانه فعالیت: مجوز فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه ای که بیمه مرکزی ایران صادر می نماید.

ح - قانون تاسیس : قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب سال 1350 و اصلاحات بعدی آن.

ماده 2. تشکیل مؤسسه بیمه صرفاً به صورت شرکت سهامی عام ایرانی که سهام آن با نام بوده و با رعایت قانون تاسیس و طبق قانون تجارت به ثبت رسیده باشد امکان پذیر است.

ماده 3. مؤسسین مؤسسه بیمه باید فاقد سابقه محکومیت موضوع ماده 64 قانون تاسیس و یا هرگونه محکومیت دیگری که منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی شده است باشند.

ماده 4. وزارتخانه ها ، مؤسسه های دولتی ، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و شرکتهای موضوع ماده 2 «قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» نمی توانند جزء مؤسسین مؤسسه بیمه باشند.

تبصره 1. وزارتخانه ها ، مؤسسات ، نهادها و شرکت های موضوع این ماده در مجموع نمی توانند بیش از ده درصد در مؤسسه بیمه سهام داشته باشند .

تبصره 2. شرکت های موضوع تبصره ماده 4 قانون محاسبات عمومی کشور مشمول حکم این ماده نمی باشند ولی در هر حال مجموع سهام آنها نباید بیش از 20 درصد سهام مؤسسه بیمه باشد.

ماده 5. اشخاص حقوقی که وزارتخانه ها، شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در آنها بیش از 20 درصد سهم دارند نمی توانند در مجموع بیش از 20 درصد در موسسه بیمه سهم داشته باشند .

ماده 6. در اجرای ماده (33) قانون تاسیس ، از نظر این آیین نامه مجموع اشخاص زیر در هر حالت یک شخص محسوب می شود: الف - شخص حقیقی متقاضی به علاوه اقارب مندرج در ماده مذکور .

ب - اشخاص حقوقی که شخص حقیقی متقاضی و یا اقارب مندرج در ماده مذکور در آن بیش از 20 درصد حق رای داشته باشند.

پ - شخص حقوقی متقاضی به علاوه سایر اشخاص حقوقی که متقاضی به طور مستقیم یا با واسطه در آنها بیش از 20 درصد حق رای داشته باشد.

ت - اشخاص حقوقی که یک شخص حقیقی یا حقوقی همزمان به طور مستقیم یا با واسطه در آنها بیش از 20 درصد حق رای داشته باشد.

ماده 7. برای دریافت موافقت اصولی ، اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی که واجد شرایط مقرر در این آیین نامه هستند باید تقاضای تاسیس مؤسسه بیمه را همراه پیش نویس اساسنامه ، برنامه جامع عملیاتی و سایر مدارک و اطلاعاتی که برای احراز شرایط پیش بینی شده در قانون تاسیس و این آیین نامه مورد نیاز است به بیمه مرکزی ایران تسلیم نمایند.

تبصره 1. برنامه جامع عملیاتی باید شامل اهداف مؤسسه ، بازارهای هدف ، تمهیدات بیمه اتکای و نحوه حصول به اهداف مورد نظر حداقل برای سه سال اولیه فعالیت مؤسسه بیمه باشد.

تبصره 2. در صورتی که بیمه مرکزی ایران پس از دریافت مدارک از متقاضی ، برای احراز شرایط ، ارائه مدارک و اطلاعات دیگری را لازم بداند باید ظرف پانزده روز اداری مراتب را به طور کتبی به متقاضی اعلام نماید.

ماده 8. در صورتی که شخص یا اشخاص حقوقی جزء مؤسسين مؤسسه بیمه باشند، مؤسسين مکلفند یک نسخه از اساسنامه و ترازنامه و حساب عملکرد سود و زیان مصوب آن شخص یا اشخاص حقوقی در سه سال مالی قبل را همراه اظهارنامه ای مشتمل بر اسامی اعضای هیئت مدیره و سهامداران عمده (دارای بیش از پنج درصد سهام) و سایر اطلاعات ضروری به بیمه مرکزی ایران ارائه دهند.

ماده 9. بیمه مرکزی ایران پس از دریافت کلیه مدارک و اطلاعات مورد نیاز و احراز شرایط قانونی مؤسسين ، حداکثر ظرف یک ماه نظر خود را درباره تقاضای مطرح شده برای طر مراحل قانونی به شورای عالی بیمه ارائه خواهد نمود.

ماده 10. مفاد اعلامیه پذیره نویسی باید قبل از ارائه به اداره ثبت شرکتهای بیمه مرکزی ایران برسد.

ماده 11. اعضای هیئت مدیره (اعم از اشخاص حقیقی یا نماینده اشخاص حقوقی) ، مدیر عامل و قائم مقام مدیر عامل (در صورت وجود) باید ضمن داشتن مدرک کارشناسی مرتبط (بیمه، اقتصاد، امور مالی ، مدیریت ، حقوق و رشته های

مشابه) و نداشتن محکومیت موضوع ماده 64 قانون تاسیس ، به تشخیص بیمه مرکزی ایران از حسن شهرت برخوردار باشند. مدیر عامل و قائم مقام مدیر عامل (در صورت وجود) باید به تشخیص بیمه مرکزی ایران تجربه کاری مفید و مؤثر داشته باشند

ماده 12. حسابرس و بازرس قانونی مؤسسه بیمه باید از میان حسابداران رسمی موضوع «قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی» انتخاب شوند.

ماده 13. مؤسسات بیمه ای که در بیمه های زندگی فعالیت می کنند موظفند محاسب فنی مورد تایید بیمه مرکزی ایران را معرفی نمایند.

ماده 14. هیچ یک از اهضای هیئت مدیره ، مدیر عامل و قائم مقام مدیر عامل مؤسسه بیمه نمی توانند در سایر مؤسسات بیمه ، کارگزاری ها و نمایندگی های بیمه سمت داشته باشند.

ماده 15. پس از تعیین سرمایه ، تصویب اساسنامه و همچنین تعیین مدیران ، بازرس قانونی و سایر موارد مندرج در قانون تجارت در مجمع عمومی مؤسس همچنین تعیین مدیر عامل و در صورت لزوم محاسب فنی ، بیمه مرکزی ایران با رعایت مقررات ، پروانه تاسیس مؤسسه بیمه را صادر خواهد نمود.

ماده 16. مدت اعتبار موافقت اصولی و پروانه تاسیس حداکثر یک سال پس از صدور است مگر آنکه قبل از انقضاء به درخواست متقاضی و موافقت بیمه مرکزی ایران این مهلت تمدید شود.

تبصره - مجوزهای صادر شده قابل انتقال به غیر نمی باشد.

ماده 17. برای صدور پروانه فعالیت در هر یک از مجموعه رشته های اموال ، اشخاص یا مسئولیت، مؤسسه بیمه باید مدیر فنی که صلاحیت وی مورد تایید بیمه مرکزی باشد معرفی نماید.

ماده 18. بیمه مرکزی ایران پس از ثبت مؤسسه بیمه و معرفی مدیر یا مدیران فنی مورد تایید ، ظرف یک ماه پروانه فعالیت برای رشته های مورد تقاضا را در چارچوب اساسنامه صادر خواهد کرد.

ماده 19. مدیران مؤسسه بیمه موظفند براساس برنامه عملیاتی پیش بینی شده مؤسسه بیمه را اداره نمایند و هرگونه تغییر در کلیات برنامه عملیاتی را قبلاً به اطلاع و تایید بیمه مرکزی ایران برسانند.

ماده 20. انجام عملیات بیمه اتکایی قبولی از خارج از کشور جز به شکل متقابل در محدوده ای که مورد تایید بیمه مرکزی ایران باشد منوط به برخورداری مؤسسه بیمه از حداقل سرمایه لازم برای تاسیس مؤسسات بیمه اتکایی و دریافت پروانه فعالیت جداگانه از بیمه مرکزی ایران است.

ماده 21. مواردی که در این آیین نامه ذکر نشده است حسب مورد تابع قانون تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی، قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری ، قانون تجارت ، مصوبات شورای عالی بیمه ، دستور العمل های بیمه مرکزی ایران و سایر قوانین و مقررات جاری خواهد بود.

این ضوابط در 21 ماده و 5 تبصره در تاریخ 1380/11/1 به تصویب شورای عالی بیمه رسید .

آئین نامه شماره 40/1

(مکمل آئین نامه ضوابط تاسیس موسسات بیمه غیر دولتی)

شورای عالی بیمه براساس بند 5 ماده 17 قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری درجلسات مورخ 1381/9/5 و 1381/11/8، اصلاحات زیر در آئین نامه ضوابط تاسیس موسسات بیمه غیردولتی تصویب نمود.

1- متن زیر به عنوان تبصره ، ذیل ماده 11 اضافه شود

تبصره - در صورتی که مدرک کارشناسی افراد معرفی شده جهت عضویت در هیئت مدیره موسسه بیمه در درشته های غیر مرتبط باشد به شرط آنکه واجد شرایط بوده حداقل پنج سال تجربه موثر مدیریتی داشته باشند بیمه مرکزی ایران می تواند به تشخیص خود با عضویت آنها در هیئت مدیره موافقت نماید. در هر صورت تعداد اینگونه اعضا نمی تواند از دو پنجم تعداد اعضای هیئت مدیره هر موسسه بیمه بیشتر باشد.

2- ماده 20 به شرح زیر اصلاح شود

ماده 20 - قبول بیمه اتکائی از داخل یا خارج از کشور صرفاً برای موسسات بیمه اتکائی مجاز است و موسسات بیمه مستقیم مجاز به قبول بیمه اتکائی از سایر موسسات بیمه نمی باشند.

تبصره - در مواردی که موسسات بیمه مستقیم به جهت عضویت در صندوق های بیمه محلی ، منطقه ای و یا بین المللی موظف به واگذاری و قبولی بیمه اتکائی به صورت متقابل می باشند، قبول بیمه اتکائی در محدوده مورد تأیید بیمه مرکزی ایران بلامانع است

آئین نامه شماره 40/2

(مکمل آئین نامه ضوابط تاسیس موسسات بیمه غیر دولتی)

شورای عالی بیمه براساس بند 5 ماده 17 قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری در جلسه مورخ 1381/11/29 تصویب نمود متن زیر به عنوان تبصره 3 ، ذیل ماده 4 آئین نامه شماره 40 (ضوابط تاسیس موسسات بیمه غیر دولتی) اضافه شود

تبصره 3 - صندوقهای بازنشستگی کارکنان شرکتهای و موسسات دولتی به استثنای صندوق بازنشستگی کشوری و صندوق های بازنشستگی نیروهای مسلح مشمول محدودیت این ماده نمی باشند.

آئین نامه شماره 40/3

(مکمل آئین نامه ضوابط تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی)

شورای عالی بیمه در اجرای بند 5 ماده 17 قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری در جلسه مورخ 1384/2/13 تصویب نمود آئین نامه ضوابط تاسیس مؤسسات بیمه غیردولتی (شماره 40) به شرح زیر اصلاح شود:

الف - تبصره های 2 و 3 به شرح زیر ذیل ماده 11 اضافه و عنوان تبصره فعلی به «تبصره 1» تغییر یابد:

تبصره 2: در صورتی که هیأت مدیره مؤسسه بیمه هر یک از شرایط مندرج در این آئین نامه و یا سایر مقررات مربوط را از دست بدهد مؤسسه بیمه موظف است حداکثر تا سه ماه وضعیت هیأت مدیره را با شرایط و مقررات مربوط منطبق نماید. در غیر اینصورت رئیس کل بیمه مرکزی ایران موظف است در اجرای ماده 41 قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری موضوع را همراه با پیشنهاد مشخص در شورای عالی بیمه مطرح نماید.

تبصره 3: در صورت استعفاء، عزل یا فوت مدیر عامل مؤسسه بیمه یا سلب شرایط وی (به تشخیص بیمه مرکزی ایران)، مؤسسه بیمه موظف است حداکثر تا دو ماه فرد واجد شرایط دیگری را به بیمه مرکزی ایران معرفی نماید. بیمه مرکزی ایران موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه نظر خود را در مورد صلاحیت فرد معرفی شده اعلام کند. تا زمان انتصاب مدیر عامل مورد تأیید بیمه مرکزی ایران، انجام وظایف وی بر عهده رئیس هیأت مدیره یا قائم مقام مدیر عامل مؤسسه بیمه خواهد بود.

چنانچه مؤسسه بیمه ای به هر علت بیش از سه ماه فاقد مدیر عامل تأیید صلاحیت شده باشد رئیس کل بیمه مرکزی ایران موظف است در اجرای ماده 41 قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری موضوع را همراه با پیشنهاد مشخص در شورای عالی بیمه مطرح نماید.

ب - دو تبصره به شرح زیر ذیل ماده 17 اضافه شود:

تبصره 1: در صورت استعفاء، عزل یا فوت هر یک از مدیران فنی مؤسسه بیمه یا سلب شرایط آنها (به تشخیص بیمه مرکزی ایران)، مؤسسه بیمه موظف است حداکثر ظرف دو ماه فرد واجد شرایط دیگری را به بیمه مرکزی ایران معرفی نماید. بیمه مرکزی ایران موظف است حداکثر ظرف یک ماه نظر خود را در مورد صلاحیت فرد معرفی شده اعلام کند. تا زمان انتصاب مدیر فنی مورد تأیید بیمه مرکزی ایران، انجام وظایف وی بر عهده مدیر عامل یا قائم مقام مدیر عامل مؤسسه بیمه خواهد بود.

چنانچه مؤسسه بیمه به هر علت بیش از سه ماه در هر یک از رشته های بیمه اموال، اشخاص و یا مسئولیت فاقد مدیر فنی تأیید صلاحیت شده باشد، رئیس کل بیمه مرکزی ایران موظف است در اجرای ماده 41 قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری موضوع را همراه با پیشنهاد مشخص در شورای عالی بیمه مطرح نماید.

تبصره 2: چنانچه مؤسسه بیمه بخواهد فردی را به عنوان معاون فنی یا عناوین مشابه منصوب نماید صلاحیت وی باید قبلاً به تأیید بیمه مرکزی ایران رسیده باشد.

ج - ماده 20 و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح شود:

قبول بیمه اتکایی از خارج از کشور صرفاً برای مؤسسات بیمه اتکایی مجاز است. مؤسسات بیمه مستقیم مشروط به داشتن حداقل سرمایه مورد نیاز برای فعالیت در بیمه های اتکائی و با رعایت ضوابطی که از سوی بیمه مرکزی ایران اعلام خواهد شد، در حدود ظرفیت نگهداری خود مجاز به قبول بیمه اتکائی از سایر مؤسسات بیمه مستقیم داخلی (اعم از دولتی، غیر دولتی و یا ثبت شده در مناطق آزاد) می باشند.

ضوابط اجرایی ماده 20 آیین نامه شماره 40/3

1. مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه می باید حداقل یک نفر آشنا به امور اتکایی از بین کارکنان خود را به بیمه مرکزی ایران معرفی و در صورت تایید بیمه مرکزی ایران ، با رعایت سایر ضوابط زیر ، مجاز به قبول اتکایی می باشند.
2. حداقل سرمایه لازم برای انجام عملیات اتکایی 400 میلیارد ریال می باشد.
3. قبولی اتکایی صرفاً از بیمه نامه های صادره توسط سایر مؤسسات بیم مستقیم داخلی (اعم از دولتی، غیر دولتی و یا ثبت شده در مناطق آزاد) مجاز بوده و قبولی از واگذاریهای مجدد آنان (Retrocession) مجاز نمی باشد.
4. مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه صرفاً در رشته هایی می توانند قبولی اتکایی انجام دهند که قبلاً مجوز فعالیت عملیات بیمه مستقیم در آن رشته ها را از بیمه مرکزی ایران دریافت کرده باشند:
- تبصره : قبول اتکایی در انواع بیمه های اعتباری و زندگی مجاز نمی باشد.
5. حداکثر میزان مجاز نگهداری خالص (Net Retention) در عملیات قبولی اتکایی، به شرح زیر می باشد:

5/1- قراردادهای نسبی (Proportional) : حداکثر میزان نگهداری خالص در هر قرارداد (Monetary Line) 2.000.000.000 ریال یا معادل ارزی آن ، مشروط بر آنکه حداکثر مجموع تعهدات موسسه بیمه (نگهداری خالص) در مورد خطرات فاجعه آمیز در هر قرارداد از 10% مجموع سرمایه پرداخت شده ، اندوخته و ذخایر فنی به استثناء ذخیره خسارت معوق موسسه تجاوز ننماید.

5/2- قراردادهای غیر نسبی (Non Proportional) : حداکثر در هر قرارداد 4,000,000,000 ریال یا معادل ارزی آن.

5/3- قبولی های اختیاری (Facultative): حداکثر مجموع تعهدات موسسه بیمه (نگهداری خالص) در یک بیمه نامه / ریسک، نمی باید از 10 درصد مجموع سرمایه پرداخت شده ، اندوخته و ذخایر فنی به استثناء ذخیره خسارت معوق موسسه تجاوز نماید.

6. حداکثر مجموع تعهدات نگهداری خالص هر یک از مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه درخصوص خطرات فاجعه آمیز در هر یک از مناطق مندرج در بند 7 نمی باید از 50 درصد مجموع سرمایه پرداخت شده ، اندوخته و ذخایر فنی به استثناء ذخیره خسارت معوق موسسه تجاوز نماید.

7. مناطق مورد اشاره در بند 6 فوق ، عبارتند از :

1- استان تهران (به غیر از تهران بزرگ)

1/1- تهران بزرگ

- 2- استان گیلان
- 3- استان مازندران
- 4- استان خراسان شمالی
- 5- استان خراسان رضوی (به غیر از مشهد)
 - 5/1- شهر مشهد
- 6- استان خراسان جنوبی
- 7- استان قزوین (به غیر از شهر صنعتی قزوین)
 - 7/1- شهر صنعتی قزوین
- 8- استان کرمان
- 9- استان آذربایجان شرقی (به غیر از شهر تبریز)
 - 9/1- شهر تبریز
- 10- استان اصفهان (به غیر از شهر اصفهان)
 - 10/1- شهر اصفهان
- 11- استان یزد
- 12- استان مرکزی
- 13- استان فارس
- 14- استان خوزستان
- 15- استان زنجان
- 16- استان آذربایجان غربی
- 17- استان کرمانشاه
- 18- استان گلستان
- 19- استان هرمزگان
- 20- استان سمنان

- 21- استان اردبیل
- 22- استان همدان
- 23- استان لرستان
- 24- استان سیستان و بلوچستان
- 25- استان بوشهر
- 26- استان کردستان
- 27- استان قم
- 28- استان ایلام
- 29- استان کهگیلویه و بویر احمد
- 30- استان چهار محال و بختیاری
- 31- هر یک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی
- 32- پارس جنوبی
- 33- عسلویه

8. مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه موظفند حسابهای مربوط به عملیات بیمه اتکایی (به تفکیک قبولی و واگذاری) خود را به صورت جداگانه در صورتهای مالی خود منعکس نمایند و حداکثر یک ماه پس از پایان هر سه ماهه، لیست کاملی از قبولی های خود را به بیمه مرکزی ایران ارسال نمایند.

9. چنانچه مؤسسات بیمه ای هر یک از ضوابط فوق الذکر را رعایت نکند، بیمه مرکزی ایران می تواند مجوز قبولی اتکایی آن مؤسسه را لغو نماید.

آئین نامه شماره 40/4

(مکمل آئین نامه ضوابط تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی)

شورای عالی بیمه به استناد بند 5 ماده 17 قانون تأسیس بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه گری در جلسات مورخ 1388/10/2 و 1388/11/7، مواد (2) و (12) آیین نامه ضوابط تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی (آیین نامه شماره 40) را به ترتیب زیر اصلاح و تصویب نمود.

اول - ماده 2 به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده 2- تشکیل مؤسسه بیمه صرفاً به صورت «شرکت سهامی عام» ایرانی یا «شرکت تعاونی سهامی عام» ایرانی که سهام آن با نام بوده و با رعایت قانون تأسیس و طبق قانون تجارت به ثبت رسیده باشد، امکان-پذیر است. در تأسیس مؤسسه بیمه به صورت «شرکت تعاونی سهامی عام»، مقررات ماده (12) «قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی - مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام به تاریخ ابلاغی 1387/4/31 مجلس شورای اسلامی» نیز رعایت خواهد شد.

دوم- ماده 12 به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده 12- حسابرس و بازرس قانونی مؤسسه بیمه باید از میان حسابرسان مورد تایید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار انتخاب شوند